

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

An tSraith Shóisearach, 2023

**Aistriúchán
Ar Scéim Mharcála**

Oideachas Reiligiúnach

Comhleibhéal

Nóta do mhúinteoirí agus do scoláirí faoi úsáid na scéimeanna marcála foilsithe

Níl na scéimeanna marcála a fhoilsíonn Coimisiún na Scrúduithe Stáit ceaptha lena n-úsáid mar cháipéisí astu féin. Is áis riachtanach iad ag scrúdaitheoirí a théann faoi oiliúint i léirléamh agus i gcur i bhfeidhm ceart na scéime. Mar chuid den oiliúint sin, as measc rudaí eile, déantar samplaí d'obair na scoláirí a mharcáil agus déantar plé ar na marcanna a bhronntar, mar mhaithe le cur i bhfeidhm ceart na scéime a shoiléiriú. Déanann Scrúdaitheoirí Comhairleacha monatóireacht ar obair na scrúdaitheoirí ina dhiaidh sin le cinntiú go gcuirtear an scéim mharcála i bhfeidhm go comhleanúnach agus go beacht. Bíonn an Príomhscrúdaitheoir i bhfeighil an phróisis agus is gnách go mbíonn Príomhscrúdaitheoir Comhairleach ag cuidiú leis. Is é an Príomhscrúdaitheoir an t-údarás deiridh i dtaca le cé acu a cuireadh an scéim mharcála i bhfeidhm i gceart ar aon phíosa d'obair iarrthóra nó nár cuireadh.

Is cáipéisí oibre na scéimeanna marcála. Cé go n-ullmhaítear dréachtscéim mharcála roimh an scrúdú, ní chuirtear bailchríoch uirthi go dtí go gcuireann scrúdaitheoirí i bhfeidhm ar obair iarrthóirí í agus go dtí go mbailítear agus go meastar an t-aiseolas ó na scrúdaitheoirí uile, i bhfianaise raon iomlán na bhfreagraí a thug na hiarrthóirí, leibhéal foriomlán deacrachta an scrúdaithe agus an ghá le comhleanúnachas caighdeán a choimeád ó bhliain go bliain. Aistriúchán ar an scéim chríochnaithe atá sa cháipéis fhoilsithe seo, mar a cuireadh i bhfeidhm ar obair na n-iarrthóirí uile í.

Is cóir a nótaíl i gcás scéimeanna ina bhfuil freagraí nó réitigh eiseamláireacha nach bhfuil sé i gceist a chur in iúl go bhfuil na freagraí ná na réitigh sin uileghabhálach. D'fhéadfadh sé go bhfuil leaganacha éagsúla nó malartacha ann a bheadh inghlactha freisin. Ní mór do na scrúdaitheoirí tuillteanas gach freagra a mheas agus téann siad i gcomhairle lena Scrúdaitheoirí Comhairleacha nuair a bhíonn amhras orthu.

Scéimeanna Marcála san am atá le teacht

Ní cóir talamh slán a dhéanamh d'aon rud a bhaineann le scéimeanna marcála san am atá le teacht bunaithe ar scéimeanna a bhí ann cheana. Cé go mbíonn na bunphrionsabail mheasúnachta mar an gcéanna, is féidir go mbeadh athrú ar shonraí marcála cineál áirithe ceiste i gcomhthéacs na páirte a bheadh ag an gceist sin sa scrúdú foriomlán bliain áirithe ar bith. Bíonn sé de fhreagracht ar an bPríomhscrúdaitheoir bliain áirithe ar bith a dhéanamh amach cén tslí is fearr a chinnteoidh go measfar obair na n-iarrthóirí go cothrom agus go cruinn, agus go gcoimeádfar caighdeán comhleanúnach measúnachta ó bhliain go bliain. Dá réir sin, d'fhéadfadh gnéithe de struchtúr, de mhionsonraí agus de chur i bhfeidhm na scéime marcála in ábhar áirithe athrú ó bhliain go bliain gan rabhadh.

Réamhrá Ginearálta

Maidir leis na torthaí foghlama atá le measúnú in Oideachas Reiligiúnach na Sraithe Sóisearaí (Comhleibhéal) do bhliain áirithe, is sampla iad de na torthaí ábhartha uile atá ar fáil sna trí thábla de thorthaí foghlama atá leagtha amach i sonraíocht Oideachas Reiligiúnach na Sraithe Sóisearaí a d'fhoilsigh an Roinn Oideachais agus Scileanna in 2018. Cé go bhfuil cead ag daltaí leas a bhaint as a dtaithe féin sa scrúdú, ní dhéantar measúnú ar a dtiomantas dá gcreideamh pearsanta agus/ná ar a mbaint le grúpa reiligiúnach ar leith.

Oideachas Reiligiúnach na Sraithe Sóisearaí

Marcáil ar Líne

Nótaí mínithe don Scrúdú Deiridh

Nóta mínithe	Cur síos	Ciallaíonn sé
MC ✓	Cód MC ✓ san imeall clé de fhreagarleabhar an iarrthóra.	Fianaise ar na Critéir Mharcála don cheist ar fáil den chéad uair i bhfreagarleabhar an iarrthóra.
MC ^x	Cód MC ^x san imeall clé de fhreagarleabhar an iarrthóra.	Níl fianaise ar bith ar na Critéir Mharcála don cheist ar fáil i bhfreagarleabhar an iarrthóra.
[	Cód [san imeall clé de fhreagarleabhar an iarrthóra.	Tús le freagra dúblach ar cheist ar ar bronnadh marcanna cheana.
]	Cód] san imeall clé de fhreagarleabhar an iarrthóra.	Deireadh le freagra dúblach ar cheist ar ar bronnadh marcanna cheana.
	Cód: líne chorrach chothrománach san imeall clé de fhreagarleabhar an iarrthóra.	Leathanach a bhfuil freagra na ceiste scríofa air feicthe ag an scrúdaitheoir ach tá nótaí mínithe/marcanna don cheist sin breactha síos in áit éigin eile.
	Cód: líne chorrach cheartingearach san imeall clé de fhreagarleabhar an iarrthóra.	Leathanach bán feicthe ag an scrúdaitheoir/ Leathanach feicthe ag an scrúdaitheoir ach níl freagra na ceiste scríofa ag an iarrthóra ar an leathanach seo.

Ní mór don iarrthóir gach ceist a fhreagairt.

Tá spás le haghaidh obair bhreise ag deireadh Roinn A sa leabhrán.

Ceist 1

18 marc (9 marc x2)

Léigh na tuairiscí thíos agus freagair an cheist ina dhiaidh.

Bhí an méid seo le rá ag bainisteoir peile le haíonna ag searmanas bronnta –

Roghnaigh sibh an ball foirne seo mar ‘imreoir an tséasúir’ le bhur gcuid vótaí agus taispeánann sé sin go bhfaca sibh na cáilíochtaí atá aige mar pheileadóir. Mar sin féin, ba cheart aird a tharraingt freisin ar a cháilíochtaí mar dhuine. Roimh chluiche, ní bhíonn ach uair an chloig ag an bhfoireann chun iad féin a ullmhú ón am a sroichimid staid pheile. Ach tá am le haghaidh deasghnátha reiligiúnacha agus paidreacha mar chuid de phleananna an imreora seo do lá an chluiche ...

Dúirt an seaimpín dornálaíochta Oilimpeach, Katie Taylor, le tuairisceoir –

Uaireanta i gcomórtais, bhí amhras orm fúm féin nó bhí roinnt smaointe faiteacha agam agus is ag an am sin a iompaím chuig Dia agus na scríoptúir agus dírim ar a bhfuil le rá ag Dia ...

Mínigh an chaoi ar féidir an tábhacht a bhaineann le creidimh reiligiúnacha i saol daoine a fheiceáil i ngach ceann de na tuairiscí thuas.

Critéir mharcála agus pointí tagartha:

Léiríonn freagra den scoth tuiscint ar chreideamh trí chuntas cruinn a thabhairt ar cheann amháin nó níos mó de na bealaí ar féidir tábhacht an chreidimh i saol na ndaoine a thabhairt faoi deara i ngach ceann de na tuairiscí spóirt a thugtar sa cheist m.sh.

- Bhí am ag an imreoir peile le haghaidh deasghnátha reiligiúnacha agus paidreacha mar chuid dá phleananna do lá an chluiche srl.
- Labhraíonn Katie Taylor faoin tslí a gcuireann sí muinín i nDia nuair a bhíonn sí faiteach srl.
- Srl.

Cuir Cód MC✓ x2 san imeall clé nuair a thugtar na Critéir Mharcála faoi deara i bhfreagra an iarrthóra den chéad uair.

Fianaise ar an tslí a léirítear meas ar chreideamh i ngach ceann de na tuairiscí	Sármhaith	An-mhaith	Maith	Réasúnta	Lag	–	An-Lag
	fianaise mhór	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	is leor an fhianaise	ní leor an fhianaise	beagán fianaise	fiorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint le hábhar	baineann sé le hábhar go huile & go hiomlán	is léir go mbaineann sé le hábhar	is iondúil go mbaineann sé le hábhar	baineann sé le hábhar ó am go chéile	is annamh a bhaineann sé le hábhar	is fíorannamh a bhaineann sé le hábhar	ní bhaineann sé le hábhar in aon chor
Úsáid scil(eanna) – cur síos cruinn ar an tslí	scileanna sármhaithe i gcur síos ar an tslí	scileanna an-mhaith i gcur síos ar an tslí	scileanna maithe i gcur síos ar an tslí	roinnt scileanna i gcur síos ar an tslí	beagán scileanna i gcur síos ar an tslí	fiorbheagán scileanna i gcur síos ar an tslí	fiorbheagán scileanna/ gan aon scileanna i gcur síos ar an tslí
Cruinneas na bhFíricí	níl aon earráidí móra ann	tá fiorbheagán earráidí ann	níl mórán earráidí móra ann	tá roinnt earráidí móra ann	tá an-chuid earráidí móra ann	tá earráidí ollmhóra ann	tá an-chuid earráidí ollmhóra ann
9 marc x2	9 - 8	7 - 6	5	4	3	2	1 - 0

A An Córán/Qur'an

B An Tiomna Nua

C An Tanakh/Tenakh

D An Tripitaka

E Na Véidí

Meaitseáil ceann amháin de na téacsanna diaga thuas leis an reiligiún is mó atá luaite leis ón liosta seo:

● An Búdachas ● An Chríostaíocht ● An Hiondúchas ● Ioslam ● An Giúdachas.

Téacs Diaga (Scríobh an litir thíos do théacs diaga amháin a thugtar thuas)	Reiligiún
--	-----------

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léiríonn freagra den scoth eolas ar théacs diaga trí théacs diaga amháin a nascadh i gceart leis an reiligiún is mó lena mbaineann sé (as an liosta de reiligiúin sa cheist) –

- An Tipitaka/an Tripitaka & an Búdachas
- An Tiomna Nua & an Chríostaíocht
- Na Véidí & an Hiondúchas
- An Córán/Qur'an & Ioslam
- An Tanakh/Tenakh & an Giúdachas.

Nóta: Ceadaiigh tagairt an iarrthóra do litir agus /nó d'ainm a thugtar sa cheist.

Cuir Cód MC✓ san imeall clé nuair a thugtar na Critéir Mharcála faoi deara i bhfreagra an iarrthóra den chéad uair

Fianaise ar théacs diaga a nascadh le reiligiún	Sármhaith	An-mhaith	Maith	Réasúnta	Lag – An-Lag		
	fianaise mhór	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	is leor an fhianaise	ní leor an fhianaise	beagán fianaise	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint le hábhar	baineann sé le hábhar go huile & go hiomlán	is léir go mbaineann sé le hábhar	is iondúil go mbaineann sé le hábhar	baineann sé le hábhar ó am go chéile	is annamh a bhaineann sé le hábhar	is fíorannamh a bhaineann sé le hábhar	ní bhaineann sé le hábhar in aon chor
Úsáid scil(eanna) – nascadh i gceart	sárscileanna i nascadh	scileanna an-mhaith i nascadh	scileanna maithe i nascadh	roinnt scileanna i nascadh	beagán scileanna i nascadh	fíorbheagán scileanna i nascadh	fíorbheagán scileanna /gan aon scileanna i nascadh
Cruinneas na bhFíricí	níl aon earráidí móra ann	tá fíorbheagán earráidí ann	níl mórán earráidí móra ann	tá roinnt earráidí móra ann	tá an-chuid earráidí móra ann	tá earráidí ollmhóra ann	tá an-chuid earráidí ollmhóra ann
10 marc	10 - 9	8 - 7	6	5 - 4	3	2	1 - 0

Ceist 2 (b)**15 mharc**

Mínigh cúis amháin a bhfuil téacs ina théacs diaga do bhaill de cheann amháin de na reiligiúin seo a leanas: An Búdachas, An Chríostaíocht, An Hiondúchas, Ioslam nó An Giúdachas.

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léiríonn freagra den scoth tuiscint ar théacs diaga má luaitear cúis bheacht amháin le téacs a bheith ina théacs naofa nó diaga do phobal creidimh amháin as an liosta díobh sa cheist m.sh.

- Tá focail Dé/na ndéithe sa téacs srl.
- Tá treoir ar fáil sa téacs maidir le caidreamh le Dia/leis na déithe mar chuid den saol srl.
- Tá cur síos sa téacs ar na heachtraí a nocht teagasc Dé/na ndéithe agus atá mar chuid de scéal bunaidh an reiligiúin sin srl.
- Srl.

Nóta: Ceadaiigh freagraí tuairisciúla.

Cuir Cód MC✓ san imeall clé nuair a thugtar na Critéir Mharcála faoi deara i bhfreagra an iarrthóra den chéad uair

Fianaise ar an gcúis a meastar téacs a bheith ina théacs naofa nó diaga	Sármhaith	An-mhaith	Maith	Réasúnta	Lag	–	An-Lag
	fianaise mhór	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	is leor an fhianaise	ní leor an fhianaise	beagán fianaise	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint le hábhar	baineann sé le hábhar go huile & go hiomlán	is léir go mbaineann sé le hábhar	is iondúil go mbaineann sé le hábhar	baineann sé le hábhar ó am go chéile	is annamh a bhaineann sé le hábhar	is fíorannamh a bhaineann sé le hábhar	ní bhaineann sé le hábhar in aon chor
Úsáid scil(eanna) cur síos cruinn ar an gcúis	sárscileanna i gcur síos ar an gcúis	scileanna an-mhaith i gcur síos ar an gcúis	scileanna maithe i gcur síos ar an gcúis	roinnt scileanna i gcur síos ar an gcúis	beagán scileanna i gcur síos ar an gcúis	fíorbheagán scileanna i gcur síos ar an gcúis	fíorbheagán scileanna/gan aon scileanna i gcur síos ar an gcúis
Cruinneas na bhFíricí	níl aon earráidí móra ann	tá fíorbheagán earráidí ann	níl mórán earráidí móra ann	tá roinnt earráidí móra ann	tá an-chuid earráidí móra ann	tá earráidí ollmhóra ann	tá an-chuid earráidí ollmhóra ann
15 mharc	15 -14	13 - 11	10 - 8	7	6 - 4	3	2- 0

Déan cur síos ar shampla den chaoi a mbíonn ról ag téacs diaga i saol creidmheach i gceann amháin de na reiligiúin seo:

● An Búdachas ● An Chríostaíocht ● An Hiondúchas ● Ioslam ● An Giúdachas

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léiríonn freagra den scoth tuiscint ar théacs diaga trí chur síos beacht a dhéanamh ar an tábhacht a bhaineann le téacs diaga i saol na ndaoine a chreideann i gceann de na creidimh atá liostaithe sa cheist m.sh.

- An Búdachas – An Tripitaka - Tá treoir don chreidmheach ar fáil ann maidir le gnéithe den saol srl.
- An Chríostaíocht – Tá treoir ar fáil do Chríostaithe i bparabail an Tiomna Nua agus i dteagasc Íosa maidir le luachanna agus cineál saoil srl.
- An Hiondúchas – Na Véidí - Tá scéalta agus dánta ó scéal bunaidh an Hiondúchais iontu srl.
- Ioslam – Is féidir an Córán/Qur'an a léamh gach lá agus paidreacha á rá srl.
- An Giúdachas – Tugtar breac-chuntas sa Tanakh/Tenakh ar eachtraí ó scéal bunaidh an Ghiúdachais chomh maith le treoir do Ghiúdaigh maidir le cineál saoil srl.

Nóta: Ceadaiigh freagraí tuairisciúla, ach mura ndéantar tagairt don tábhacht a bhaineann le téacs ar leith i saol creidmheach, mar a éilíonn an cheist – ná bronn ach 7 marc ar a mhéad.

Cuir Cód MC✓ san imeall clé nuair a thugtar na Critéir Mharcála faoi deara i bhfreagra an iarrthóra den chéad uair

Fianaise ar thábhacht téacs diaga i saol creidmheach	Sármhaith	An-mhaith	Maith	Réasúnta	Lag	–	An-Lag
	fianaise mhór	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	is leor an fhianaise	ní leor an fhianaise	beagán fianaise	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint le hábhar	baineann sé le hábhar go huile & go hiomlán	is léir go mbaineann sé le hábhar	is iondúil go mbaineann sé le hábhar	baineann sé le hábhar ó am go chéile	is annamh a bhaineann sé le hábhar	is fíorannamh a bhaineann sé le hábhar	ní bhaineann sé le hábhar in aon chor
Úsáid scil(eanna) cur síos cruinn	sársceilleana i gcur síos	scileanna an-mhaith i gcur síos	scileanna maithe i gcur síos	roinnt scileanna i gcur síos	beagán scileanna i gcur síos	fíorbheagán scileanna i gcur síos	fíorbheagán scileanna/gan aon scileanna i gcur síos
Cruinneas na bhFíricí	níl aon earráidí móra ann	tá fíorbheagán earráidí ann	níl mórán earráidí móra ann	tá roinnt earráidí móra ann	tá an-chuid earráidí móra ann	tá earráidí ollmhóra ann	tá an-chuid earráidí ollmhóra ann
15 mharc	15 -14	13 - 11	10 - 8	7	6 - 4	3	2- 0

Ceist 3 (a)**12 mharc**

Is cosúil go bhfuil iontaoibh ag an bpáiste sa ghrianghraf thall as an duine fásta.

...

Mol cúis amháin gur cosúil go bhfuil iontaoibh ag an bpáiste as an duine fásta sa ghrianghraf thall.

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léiríonn freagra den scoth tuiscint ar fhorbairt an chreidimh reiligiúnaigh má luaitear cúis bheacht amháin le hiontaoibh an pháiste as an duine fásta, mar atá le feiceáil sa ghrianghraf sa cheist m.sh.

- Léimeann an páiste agus a lámha in airde aige agus é muiníneach go mbéarfaidh an duine fásta air srl.
- Braitheann an páiste ar neart an duine fhásta chun breith air agus níl sé buartha faoi ghortú a fháil agus é ag léim den bhalla srl.
- Srl.

Nóta: Mura ndéantar tagairt intuigthe don ghrianghraf, mar a éilíonn an cheist - ná bronn ach 5 mharc ar a mhéad.

Cuir Cód MC✓ san imeall clé nuair a thugtar na Critéir Mharcála faoi deara i bhfreagra an iarrthóra den chéad uair.

Fianaise ar an gcúis a bhfuil iontaoibh ag an bpáiste as an duine fásta	Sármhaith	An-mhaith	Maith	Réasúnta	Lag	–	An-Lag
	fianaise mhór	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	is leor an fhianaise	ní leor an fhianaise	beagán fianaise	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint le hábhar	baineann sé le hábhar go huile & go hiomlán	is léir go mbaineann sé le hábhar	is iondúil go mbaineann sé le hábhar	baineann sé le hábhar ó am go chéile	is annamh a bhaineann sé le hábhar	is fíorannamh a bhaineann sé le hábhar	ní bhaineann sé le hábhar in aon chor
Úsáid scil(eanna) cúis amháin a mholadh	sárscileanna i gcúis a mholadh	scileanna an-mhaith i gcúis a mholadh	scileanna maithe i gcúis a mholadh	roinnt scileanna i gcúis a mholadh	beagán scileanna i gcúis a mholadh	fíorbheagán scileanna i gcúis a mholadh	fíorbheagán scileanna/gan aon scileanna i gcúis a mholadh
Cruinneas na bhFíricí	níl aon earráidí móra ann	tá fíorbheagán earráidí ann	níl mórán earráidí móra ann	tá roinnt earráidí móra ann	tá an-chuid earráidí móra ann	tá earráidí ollmhóra ann	tá an-chuid earráidí ollmhóra ann
12 mharc	12 - 11	10 - 9	8 - 7	6 - 5	4 - 3	2	1 - 0

Mínigh cúis amháin a gceanglaítear iontaobh le forbairt an chreidimh reiligiúnaigh i nduine.

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léiríonn freagra den scoth tuiscint ar fhorbairt an chreidimh reiligiúnaigh má luaitear cúis bheacht amháin leis an mbaint atá ag iontaobh le forbairt an chreidimh agus/nó an chleachtaidh reiligiúnaigh m.sh.

- Is féidir le duine a bhfuil iontaobh aige/aici a bheith ar a c(h)ompord in ainneoin go bhfuil ceisteanna aige/aici nach bhfuil freagraí orthu srl.
- An té a bhfuil iontaobh aige/aici, is féidir leis/léi caidreamh le Dia/leis na déithe a chothú srl.
- Srl.

Cuir Cód MC✓ san imeall clé nuair a thugtar na Critéir Mharcála faoi deara i bhfreagra an iarrthóra den chéad uair.

Fianaise ar an gcúis a bhfuil baint ag iontaobh le creideamh agus/nó le cleachtadh reiligiúnach	Sármhaith	An-mhaith	Maith	Réasúnta	Lag	–	An-Lag
	fianaise mhór	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	is leor an fhianaise	ní leor an fhianaise	beagán fianaise	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint le hábhar	baineann sé le hábhar go huile & go hiomlán	is léir go mbaineann sé le hábhar	is iondúil go mbaineann sé le hábhar	baineann sé le hábhar ó am go chéile	is annamh a bhaineann sé le hábhar	is fíorannamh a bhaineann sé le hábhar	ní bhaineann sé le hábhar in aon chor
Úsáid scil(eanna) – cur síos cruinn ar an gcúis	sárscileanna i gcur síos ar an gcúis	scileanna an-mhaith i gcur síos ar an gcúis	scileanna maithe i gcur síos ar an gcúis	roinnt scileanna i gcur síos ar an gcúis	beagán scileanna i gcur síos ar an gcúis	fíorbheagán scileanna i gcur síos ar an gcúis	fíorbheagán scileanna/gan aon scileanna i gcur síos ar an gcúis
Cruinneas na bhFíricí	níl aon earráidí móra ann	tá fíorbheagán earráidí ann	níl mórán earráidí móra ann	tá roinnt earráidí móra ann	tá an-chuid earráidí móra ann	tá earráidí ollmhóra ann	tá an-chuid earráidí ollmhóra ann
15 mharc	15 -14	13 - 11	10 - 8	7	6 - 4	3	2- 0

Déan cur síos ar shampla den chaoi ar féidir le creidimh dhuine athrú ag céimeanna éagsúla i bhforbairt an chreidimh reiligiúnaigh.

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léiríonn freagra den scoth tuiscint ar fhorbairt an chreidimh reiligiúnaigh trí chur síos cruinn a dhéanamh ar shampla amháin den chaoi a dtagann athruithe ar chreideamh duine ag céimeanna difriúla dá s(h)aol m.sh.

- Óige - déantar aithris ar thuismitheoirí/ar an teaghlach agus téann sé seo i bhfeidhm ar an gcreideamh reiligiúnach; íomhá nithiúil de Dhia – seanfhear sa spéir srl.
- Ógántacht - tosaíonn an duine ag fáil a t(h)uiscint féin ar thábhacht an chreidimh dó/di go pearsanta; ceistíonn an duine na scéalta/creidimh a insíodh dó/di srl.
- Aibíocht – tá an duine in ann maireachtáil go sásta cé go bhfuil éiginnteacht sa saol; cé nach bhfuil freagraí ar cheisteanna an tsaoil ar fáil
- Srl.

Nóta: Ceadaiigh freagraí tuairisciúla.

Cuir Cód MC✓ san imeall clé nuair a thugtar na Critéir Mharcála faoi deara i bhfreagra an iarrthóra den chéad uair.

Fianaise ar an tslí a dtagann athruithe ar an gcreideamh i rith an tsaoil	Sármhaith	An-mhaith	Maith	Réasúnta	Lag – An-Lag		
	fianaise mhór	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	is leor an fhianaise	ní leor an fhianaise	beagán fianaise	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint le hábhar	baineann sé le hábhar go huile & go hiomlán	is léir go mbaineann sé le hábhar	is iondúil go mbaineann sé le hábhar	baineann sé le hábhar ó am go chéile	is annamh a bhaineann sé le hábhar	is fíorannamh a bhaineann sé le hábhar	ní bhaineann sé le hábhar in aon chor
Úsáid scil(eanna) cur síos cruinn	sárscileanna i gcur síos	scileanna an-mhaith i gcur síos	scileanna maithe i gcur síos	roinnt scileanna i gcur síos	beagán scileanna i gcur síos	fíorbheagán scileanna i gcur síos	fíorbheagán scileanna/gan aon scileanna i gcur síos
Cruinneas na bhFíricí	níl aon earráidí móra ann	tá fíorbheagán earráidí ann	níl mórán earráidí móra ann	tá roinnt earráidí móra ann	tá an-chuid earráidí móra ann	tá earráidí ollmhóra ann	tá an-chuid earráidí ollmhóra ann
15 mharc	15 -14	13 - 11	10 - 8	7	6 - 4	3	2- 0

● Teaghlach

● Cairde

Scrúdaigh an chaoi ar féidir le gach ceann díobh sin thuas dul i bhfeidhm ar chreideamh reiligiúnach duine.

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léiríonn freagra den scoth tuiscint ar fhorbairt an chreidimh reiligiúnaigh trí scrúdú grinn a dhéanamh ar thionchar an teaghlaigh agus cairde ar an gcreideamh reiligiúnach m.sh.

- An teaghlach – múineann an teaghlach creideamh reiligiúnach don pháiste; foghlaimíonn an páiste creideamh ó bhaill teaghlaigh atá níos sine ná é/í srl.
- Cairde – cuireann siad dearchtaí, ceisteanna agus traidisiúin reiligiúnacha éagsúla ar a shúile do dhuine; d'fhéadfadh duine aithris a dhéanamh ar chreideamh a c(h)airde nó é a shealbhú mar gheall ar bhrú ón bpiarghrúpa srl.

Cuir Cód MC✓ x2 san imeall clé nuair a thugtar na Critéir Mharcála faoi deara i bhfreagra an iarrthóra den chéad uair.

Fianaise ar an tslí a dtéann an teaghlach agus cairde i bhfeidhm ar an gcreideamh reiligiúnach	Sármhaith	An-mhaith	Maith	Réasúnta	Lag – An-Lag		
	fianaise mhór	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	is leor an fhianaise	ní leor an fhianaise	beagán fianaise	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint le hábhar	baineann sé le hábhar go huile & go hiomlán	is léir go mbaineann sé le hábhar	is iondúil go mbaineann sé le hábhar	baineann sé le hábhar ó am go chéile	is annamh a bhaineann sé le hábhar	is fíorannamh a bhaineann sé le hábhar	ní bhaineann sé le hábhar in aon chor
Úsáid scil(eanna) – grinnschrúdú	sárscileanna i ngrinnschrúdú	scileanna an-mhaith i ngrinnschrúdú	scileanna maithe i ngrinnschrúdú	roinnt scileanna i ngrinnschrúdú	beagán scileanna i ngrinnschrúdú	fíorbheagán scileanna i ngrinnschrúdú	fíorbheagán scileanna/gan aon scileanna i ngrinnschrúdú
Cruinneas na bhFíricí	níl aon earráidí móra ann	tá fíorbheagán earráidí ann	níl mórán earráidí móra ann	tá roinnt earráidí móra ann	tá an-chuid earráidí móra ann	tá earráidí ollmhóra ann	tá an-chuid earráidí ollmhóra ann
10 marc	10 - 9	8 - 7	6	5 - 4	3	2	1 - 0

Ní mór don iarrthóir gach ceist a fhreagairt.
Tá spás le haghaidh obair bhreise ag deireadh Roinn B sa leabhrán.

Ceist 6 (a)

7 marc

Léigh an fógra thíos agus freagair na ceisteanna ina dhiaidh.

...

Ó do léamh ar an bhfógra thuas, luaigh cúis amháin a mbíonn daoine páirteach sa chóir seo.

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léiríonn freagra den scoth tuiscint ar phobail chreidimh trí chur síos gonta a dhéanamh ar chúis bheacht amháin a nglacann daoine ballraíocht sa chóir a bhfuil cur síos déanta air san fhógra a thugtar sa cheist m.sh.

- Cairdeas a dhéanamh le daoine eile srl.
- Bualadh le daoine de gach aois agus as gach cúlra srl.
- Chun cabhrú le hintinn duine a ghlanadh/a dhíriú srl.
- etc.

Cuir Cód MC✓ san imeall clé nuair a thugtar na Critéir Mharcála faoi deara i bhfreagra an iarrthóra den chéad uair.

Fianaise ar an gcúis a nglacann daoine ballraíocht sa chóir	Sármhaith	An-mhaith	Maith	Réasúnta	Lag – An-Lag		
	fianaise mhór	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	is leor an fhianaise	ní leor an fhianaise	beagán fianaise	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint le hábhar	baineann sé le hábhar go huile & go hiomlán	is léir go mbaineann sé le hábhar	is iondúil go mbaineann sé le hábhar	baineann sé le hábhar ó am go chéile	is annamh a bhaineann sé le hábhar	is fíorannamh a bhaineann sé le hábhar	ní bhaineann sé le hábhar in aon chor
Úsáid scil(eanna) – cúis amháin a aithint	sárscileanna i gcúis a aithint	scileanna an-mhaith i gcúis a aithint	scileanna maithe i gcúis a aithint	roinnt scileanna i gcúis a aithint	beagán scileanna i gcúis a aithint	fíorbheagán scileanna i gcúis a aithint	fíorbheagán scileanna/gan aon scileanna i gcúis a aithint
Cruinneas na bhFíricí	níl aon earráidí móra ann	tá fíorbheagán earráidí ann	níl mórán earráidí móra ann	tá roinnt earráidí móra ann	tá an-chuid earráidí móra ann	tá earráidí ollmhóra ann	tá an-chuid earráidí ollmhóra ann
7 marc	7 – 6	5	4	3	–	2	1 – 0

Tabhair cúis amháin ar féidir cur síos a dhéanamh ar an gcór seo mar phobal.

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léiríonn freagra den scoth tuiscint ar phobail má luaitear cúis bheacht amháin le pobal a thabhairt ar an gcór a gcuirtear síos air san fhógra m.sh.

- Tugtar cuireadh do dhaoine a bhfuil suim acu sna rudaí céanna teacht le chéile sa chór agus a spéis sa cheol a roinnt srl.
- Roinneann an cór a gcuid buanna ar mhaithe le grúpaí eile sa phobal srl.
- Srl.

Cuir Cód MC✓ san imeall clé nuair a thugtar na Critéir Mharcála faoi deara i bhfreagra an iarrthóra den chéad uair.

Fianaise ar an bhfáth a dtugtar pobal ar an gcór	Sármhaith	An-mhaith	Maith	Réasúnta	Lag	–	An-Lag
	fianaise mhór	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	is leor an fhianaise	ní leor an fhianaise	beagán fianaise	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint le hábhar	baineann sé le hábhar go huile & go hiomlán	is léir go mbaineann sé le hábhar	is iondúil go mbaineann sé le hábhar	baineann sé le hábhar ó am go chéile	is annamh a bhaineann sé le hábhar	is fíorannamh a bhaineann sé le hábhar	ní bhaineann sé le hábhar in aon chor
Úsáid scil(eanna) - cúis bheacht amháin a thabhairt	sárscileanna i gcúis a thabhairt	scileanna an-mhaith i gcúis a thabhairt	scileanna maithe i gcúis a thabhairt	roinnt scileanna i gcúis a thabhairt	beagán scileanna i gcúis a thabhairt	fíorbheagán scileanna i gcúis a thabhairt	fíorbheagán scileanna/gan aon scileanna i gcúis a thabhairt
Cruinneas na bhFíricí	níl aon earráidí móra ann	tá fíorbheagán earráidí ann	níl mórán earráidí móra ann	tá roinnt earráidí móra ann	tá an-chuid earráidí móra ann	tá earráidí ollmhóra ann	tá an-chuid earráidí ollmhóra ann
8 marc	8 - 7	6	5	4	3	2	1 - 0

Ceist 7 (a)**10 marc**

● An Búdachas ● An Chríostaíocht ● An Hiondúchas ● Ioslam ● An Giúdachas

Ainmnigh pobal creidimh a bhaineann le ceann amháin de na reiligiúin thuas atá le fáil in Éirinn sa lá atá inniu ann.

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léiríonn freagra den scoth tuiscint ar phobail chreidimh trí phobal creidimh amháin in Éirinn a lua go beacht, ceann a bhfuil baint aige le ceann de na reiligiúin atá liostaithe sa cheist m.sh.

- An Búdachas m.sh. Ionad Búdaíoch Bhaile Átha Cliath srl.
- An Chríostaíocht m.sh. Léigiún Mhuire; Cumann Naomh Uinseann de Pól; Ord an tSlánaitheora srl.
- An Hiondúchas m.sh. Ionad Cultúir Véideach Hiondúch na hÉireann srl.
- Ioslam m.sh. an tIonad Cultúir Ioslamaigh, Cluain Seach, Baile Átha Cliath srl.
- An Giúdachas m.sh. Pobal Giúdach Bhéal Feirste. srl.

Nóta: Ceadaiigh freagraí tuairisciúla.

Cuir Cód MC✓ san imeall clé nuair a thugtar na Critéir Mharcála faoi deara i bhfreagra an iarrthóra den chéad uair.

Fianaise ar phobal creidimh amháin in Éirinn a lua	Sármhaith	An-mhaith	Maith	Réasúnta	Lag – An-Lag		
	fianaise mhór	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	is leor an fhianaise	ní leor an fhianaise	beagán fianaise	fiorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint le hábhar	baineann sé le hábhar go huile & go hiomlán	is léir go mbaineann sé le hábhar	is iondúil go mbaineann sé le hábhar	baineann sé le hábhar ó am go chéile	is annamh a bhaineann sé le hábhar	is fíorannamh a bhaineann sé le hábhar	ní bhaineann sé le hábhar in aon chor
Úsáid scil(eanna) – ainmniú/aithint	sárscileanna	scileanna an-mhaith	scileanna maithe	roinnt scileanna	beagán scileanna	fiorbheagán scileanna	fiorbheagán scileanna /gan aon scileanna
Cruinneas na bhFíricí	níl aon earráidí móra ann	tá fiorbheagán earráidí ann	níl mórán earráidí móra ann	tá roinnt earráidí móra ann	tá an-chuid earráidí móra ann	tá earráidí ollmhóra ann	tá an-chuid earráidí ollmhóra ann
10 marc	10 - 9	8 - 7	6	5 - 4	3	2	1 - 0

Is féidir le tuairimí faoi cad atá tábhachtach sa saol gníomhartha ball i bpobal creidimh a spreagadh.

...

Sa phictiúr thall tá mná as pobal creidimh ag tairiscint bia do dhaoine i bpáirc.

Tabhair sampla eile den chaoi a bhféadfadh luach amháin gníomhartha ball i bpobail creidimh a spreagadh.

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léiríonn freagra den scoth tuiscint ar luachanna má thugtar sampla gonta (seachas an sampla a thugtar sa cheist) den chaoi a bhféadfadh luach ar leith a bheith ina ábhar spreagtha do bhaill de phobal creidimh maidir le dul i mbun gnímh m.sh.

- Má tá carthanas tábhachtach do dhuine, d'fhéadfadh sé Zakat a spreagadh in Ioslam srl.
- D'fhéadfadh maithiúnas a bheith ina ábhar spreagtha do Chríostaithe chun páirt a ghlacadh i sacraimint na haithrí srl.
- D'fhéadfadh gníomh ceart a bheith ina ábhar spreagtha do Bhúdaithe chun aire a thabhairt don timpeallacht srl.
- Srl.

Cuir Cód MC✓ san imeall clé nuair a thugtar na Critéir Mharcála faoi deara i bhfreagra an iarrthóra den chéad uair.

Fianaise ar luach atá ina ábhar spreagtha do phobal creidimh	Sármhaith	An-mhaith	Maith	Réasúnta	Lag – An-Lag		
	fianaise mhór	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	is leor an fhianaise	ní leor an fhianaise	beagán fianaise	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint le hábhar	baineann sé le hábhar go huile & go hiomlán	is léir go mbaineann sé le hábhar	is iondúil go mbaineann sé le hábhar	baineann sé le hábhar ó am go chéile	is annamh a bhaineann sé le hábhar	is fíorannamh a bhaineann sé le hábhar	ní bhaineann sé le hábhar in aon chor
Úsáid scil(eanna) – cur in iúl go beacht	sárscileanna i gcur in iúl	scileanna an-mhaith i gcur in iúl	scileanna maithe i gcur in iúl	roinnt scileanna i gcur in iúl	beagán scileanna i gcur in iúl	fíorbheagán scileanna i gcur in iúl	fíorbheagán scileanna/gan aon scileanna i gcur in iúl
Cruinneas na bhFíricí	níl aon earráidí móra ann	tá fíorbheagán earráidí ann	níl mórán earráidí móra ann	tá roinnt earráidí móra ann	tá an-chuid earráidí móra ann	tá earráidí ollmhóra ann	tá an-chuid earráidí ollmhóra ann
12 mharc	12 - 11	10 - 9	8 - 7	6 - 5	4 - 3	2	1 - 0

Ceist 7 (c)**20 marc (10 marc x2)**

Ainmnigh na cóid mhorálta is mó a bhaineann le dhá cheann de na reiligiúin ón liosta seo a leanas:

● **An Búdachas** ● **An Chríostaíocht** ● **An Hiondúchas** ● **Ioslam** ● **An Giúdachas**

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léiríonn freagra den scoth eolas ar chóid mhorálta trí dhá cheann de na reiligiúin atá liostaithe sa cheist a roghnú agus a gcód morálta/sraith rialacha, rud a théann i gcion ar iompraíocht mhorálta, a lua go cruinn m.sh.

- An Búdachas – Conair na nOcht Rian srl
- An Chríostaíocht – Grá na gComharsan srl.
- An Hiondúchas – Dlí an Karma srl.
- Ioslam – Na Cúig Cholún srl.
- An Giúdachas – Na Deich nAitheanta srl.

Tabhair faoi deara: Má roghnaíonn iarrthóir dhá cheann de na reiligiúin atá liostaithe sa cheist agus má luann sé/sí an cód morálta céanna/an tsraith rialacha chéanna le gach ceann acu - Téigh i gcomhairle le do Scrúdaitheoir Comhairleach

Cuir Cód MC✓ x 2 san imeall clé nuair a thugtar na Critéir Mharcála faoi deara i bhfreagra an iarrthóra den chéad uair.

Fianaise ar chóid mhorálta a bhaineann le dhá reiligiún	Sármhaith	An-mhaith	Maith	Réasúnta	Lag	–	An-Lag
	fianaise mhór	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	is leor an fhianaise	ní leor an fhianaise	beagán fianaise	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint le hábhar	baineann sé le hábhar go huile & go hiomlán	is léir go mbaineann sé le hábhar	is iondúil go mbaineann sé le hábhar	baineann sé le hábhar ó am go chéile	is annamh a bhaineann sé le hábhar	is fíorannamh a bhaineann sé le hábhar	ní bhaineann sé le hábhar in aon chor
Úsáid scil(eanna) – ainmniú/aithint	sársceileanna	scileanna an-mhaith	scileanna maithe	roinnt scileanna	beagán scileanna	fíorbheagán scileanna	fíorbheagán scileanna/gan aon scileanna
Cruinneas na bhFíricí	níl aon earráidí móra ann	tá fíorbheagán earráidí ann	níl mórán earráidí móra ann	tá roinnt earráidí móra ann	tá an-chuid earráidí móra ann	tá earráidí ollmhóra ann	tá an-chuid earráidí ollmhóra ann
10 marc x2	10 - 9	8 - 7	6	5 - 4	3	2	1 - 0

Tabhair breac-chuntas ar luach a léirítear i gcód morálta amháin a bhaineann le reiligiún ón liosta seo a leanas:

● An Búdachas ● An Chríostaíocht ● An Hiondúchas ● Ioslam ● An Giúdachas

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léiríonn freagra den scoth tuiscint ar chóid mhorálta trí eolas cruinn a leagan amach faoi idéal nó faoi chaighdeán iompraíochta atá léirithe i gcód morálta amháin a bhaineann le reiligiún ón liosta sa cheist m.sh.

- An Búdachas – Na Cúig Fhóirne, staonadh ó chaint éigeart srl.
- An Chríostaíocht – Parabail agus teagasc Íosa, grá na gcomharsan srl.
- An Hiondúchas – Dlí an Karma, caith le daoine eile mar ba mhaith leat go gcaithfidís leat féin srl.
- Ioslam – Na Cúig Cholún, Carthanas / Déirce a thabhairt / Zakat - Treoir ó Allah maidir le do chuid a roinnt le daoine eile atá i ngátar srl.
- An Giúdachas – Na Deich nAitheanta, meas a bheith agat ar mhaoín de chuid daoine eile/ná goid srl.

Cuir Cód MC✓ san imeall clé nuair a thugtar na Critéir Mharcála faoi deara i bhfreagra an iarrthóra den chéad uair.

Fianaise ar luach a léirítear i gcód morálta	Sármhaith	An-mhaith	Maith	Réasúnta	Lag – An-Lag		
	fianaise mhór	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	is leor an fhianaise	ní leor an fhianaise	beagán fianaise	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint le hábhar	baineann sé le hábhar go huile & go hiomlán	is léir go mbaineann sé le hábhar	is iondúil go mbaineann sé le hábhar	baineann sé le hábhar ó am go chéile	is annamh a bhaineann sé le hábhar	is fíorannamh a bhaineann sé le hábhar	ní bhaineann sé le hábhar in aon chor
Úsáid scil(eanna) – eolas cruinn a leagan amach	sársceil(eanna) in eolas a leagan amach	scileanna an-mhaith in eolas a leagan amach	scileanna maithe in eolas a leagan amach	roinnt scileanna in eolas a leagan amach	beagán scileanna in eolas a leagan amach	fíorbheagán scileanna in eolas a leagan amach	fíorbheagán scileanna/gan aon scileanna in eolas a leagan amach
Cruinneas na bhFíricí	níl aon earráidí móra ann	tá fíorbheagán earráidí ann	níl mórán earráidí móra ann	tá roinnt earráidí móra ann	tá an-chuid earráidí móra ann	tá earráidí ollmhóra ann	tá an-chuid earráidí ollmhóra ann
15 mharc	15 -14	13 - 11	10 - 8	7	6 - 4	3	2- 0

Ceist 8

15 mharc

● An Búdachas ● An Chríostaíocht ● An Hiondúchas ● Ioslam ● An Giúdachas

Déan cur síos ar shampla den chaoi a ndearna creidmhigh i gceann de na reiligiúin thuas iarracht deacracht nó dúshlán a bhí acu a shárú maidir le maireachtáil de réir na luachanna a bhaineann lena reiligiún féin.

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léiríonn freagra den scoth tuiscint ar thráthanna an dúshláin i mór-reiligiún domhanda trí chuntas cruinn a thabhairt ar shampla amháin den chaoi a ndearna creidmhigh i gceann amháin de na reiligiúin atá liostaithe sa cheist iarracht ar dhúshlán a shárú d'fhonn cloí leis na luachanna a bhain leis an reiligiún sin m.sh.

- An Búdachas – is mar gheall ar luach na saoirse reiligiúnaí a bhog an Dalai Lama agus manaigh na Tibéide srl., amach as an tír agus a chuir siad fúthu san India nuair a d'eascair éadulaingt reiligiúnach as ionradh na Síne ar an Tibéid srl.
- An Chríostaíocht – is mar gheall ar an luach a bhain le bailiú le chéile le haghaidh cheiliúradh na hEocairiste a théadh Caitlicigh Rómhánacha ar Aifreann faoi cheilt agus a ghlacaidís páirt i ndialóg idirchreidmheach Aimsir na bPéindlíthe srl.
- An Hiondúchas – is mar gheall ar an luach a bhain le meas a bheith ag duine ar chreidimh éagsúla a ghlac Hiondúigh páirt in agóidí síochánta ag éileamh go gcuirfí deireadh le foréigean reiligiúnach sa Bhanglaidéis srl.
- Ioslam – is mar gheall ar an luach a bhain le paidreacha a rá gach lá a d'éirigh le creidmhigh deacrachtaí a bhain le hobair, stíl mhaireachtála srl. a shárú trí úsáid a bhaint as mataí urnaí a raibh a n-aghaidh ar Mheice, beag beann ar chúrsaí an tsaoil srl.
- An Giúdachas – is mar gheall ar an luach a bhain leis na dlíthe faoi bhia atá leagtha amach sa Bhíobla Eabhraise a sháraigh an Pobal Giúdach na deacrachtaí a bhain leis an saghas sin bia a aimsiú trí shocruithe áitiúla a dhéanamh i dtaca le bia Kosher a ullmhú srl.

Cuir Cód MC✓ san imeall clé nuair a thugtar na Critéir Mharcála faoi deara i bhfreagra an iarrthóra den chéad uair.

Fianaise ar chreidmhigh a sháraigh dúshlán a bhain le maireachtáil de réir luachanna a reiligiúin	Sármhaith	An-mhaith	Maith	Réasúnta	Lag – An-Lag		
	fianaise mhór	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	is leor an fhianaise	ní leor an fhianaise	beagán fianaise	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint le hábhar	baineann sé le hábhar go huile & go hiomlán	is léir go mbaineann sé le hábhar	is iondúil go mbaineann sé le hábhar	baineann sé le hábhar ó am go chéile	is annamh a bhaineann sé le hábhar	is fíorannamh a bhaineann sé le hábhar	ní bhaineann sé le hábhar in aon chor
Úsáid scil(eanna) – cur síos cruinn	sárscileanna a i gcur síos	scileanna an-mhaith i gcur síos	scileanna maithe i gcur síos	roinnt scileanna a i gcur síos	beagán scileanna i gcur síos	fíorbheagán scileanna i gcur síos	fíorbheagán scileanna/gan aon scileanna i gcur síos
Cruinneas na bhFíricí	níl aon earráidí móra ann	tá fíorbheagán earráidí ann	níl mórán earráidí móra ann	tá roinnt earráidí móra ann	tá an-chuid earráidí móra ann	tá earráidí ollmhóra ann	tá an-chuid earráidí ollmhóra ann
15 mharc	15 -14	13 - 11	10 - 8	7	6 - 4	3	2- 0

Léigh an scéal thíos faoi eispéireas scoláire agus freagair na ceisteanna ina dhiaidh.

...

Luaigh deacracht amháin a bhí roimh Sam sa chás a ndéantar cur síos air sa scéal thuas.

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léiríonn freagra den scoth tuiscint ar an bpróiseas cinnteoireachta morálta trí chur síos cruinn a dhéanamh i ráiteas gonta ar dheacracht amháin a bhí roimh Sam sa chás a bhfuil cur síos air sa scéal a thugtar sa cheist m.sh.

- an eagla go ndéanfaí bulaíocht uirthi dá dtabharfadh sí aghaidh ar na bulaithe srl.
- ní raibh a fhios aici cad a dhéanadh na bulaithe dá seasfadh sí an fód ar son an dalta óig srl.
- Srl.

Cuir Cód MC✓ san imeall clé nuair a thugtar na Critéir Mharcála faoi deara i bhfreagra an iarrthóra den chéad uair.

Fianaise ar an deacracht a bhí roimh Sam sa chás sin	Sármhaith	An-mhaith	Maith	Réasúnta	Lag	–	An-Lag
	fianaise mhór	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	is leor an fhianaise	ní leor an fhianaise	beagán fianaise	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint le hábhar	baineann sé le hábhar go huile & go hiomlán	is léir go mbaineann sé le hábhar	is iondúil go mbaineann sé le hábhar	baineann sé le hábhar ó am go chéile	is annamh a bhaineann sé le hábhar	is fíorannamh a bhaineann sé le hábhar	ní bhaineann sé le hábhar in aon chor
Úsáid scil(eanna) – cur síos i ráiteas gonta	sárscileanna i gcur síos i ráiteas gonta	scileanna an-mhaith i gcur síos i ráiteas gonta	scileanna maithe i gcur síos i ráiteas gonta	roinnt scileanna i gcur síos i ráiteas gonta	beagán scileanna i gcur síos i ráiteas gonta	fíorbheagán scileanna i gcur síos i ráiteas gonta	fíorbheagán scileanna/gan aon scileanna i gcur síos i ráiteas gonta
Cruinneas na bhFíricí	níl aon earráidí móra ann	tá fíorbheagán earráidí ann	níl mórán earráidí móra ann	tá roinnt earráidí móra ann	tá an-chuid earráidí móra ann	tá earráidí ollmhóra ann	tá an-chuid earráidí ollmhóra ann
7 marc	7 – 6	5	4	3	–	2	1 – 0

Ó do léamh ar an scéal thuas, mínigh cúis amháin ar shocraigh Sam labhairt amach ar son an scoláire óig sa chás sin.

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léiríonn freagra den scoth tuiscint ar an bpróiseas cinnteoireachta morálta trí chuntas a thabhairt ar chúis chruinn le cinneadh Sam labhairt amach sa chás a thugtar sa cheist m.sh.

- Chun meas a léiriú ar chearta an dalta óig srl.
- Níor mhaith le duine dá gcaithfeadh daoine leo ar an mbealach a ndéantar cur síos air sa scéal srl.
- etc.

Cuir Cód MC✓ san imeall clé nuair a thugtar na Critéir Mharcála faoi deara i bhfreagra an iarrthóra den chéad uair.

Fianaise ar an gcúis le cinneadh Sam labhairt amach	Sármhaith	An-mhaith	Maith	Réasúnta	Lag	–	An-Lag
	fianaise mhór	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	is leor an fhianaise	ní leor an fhianaise	beagán fianaise	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint le hábhar	baineann sé le hábhar go huile & go hiomlán	is léir go mbaineann sé le hábhar	is iondúil go mbaineann sé le hábhar	baineann sé le hábhar ó am go chéile	is annamh a bhaineann sé le hábhar	is fíorannamh a bhaineann sé le hábhar	ní bhaineann sé le hábhar in aon chor
Úsáid scil(eanna) – cur síos cruinn ar an gcúis	sárscileanna i gcur síos ar an gcúis	scileanna an-mhaith i gcur síos ar an gcúis	scileanna maithe i gcur síos ar an gcúis	roinnt scileanna i gcur síos ar an gcúis	beagán scileanna i gcur síos ar an gcúis	fíorbheagán scileanna i gcur síos ar an gcúis	fíorbheagán scileanna/gan aon scileanna i gcur síos ar an gcúis
Cruinneas na bhFíricí	níl aon earráidí móra ann	tá fíorbheagán earráidí ann	níl mórán earráidí móra ann	tá roinnt earráidí móra ann	tá an-chuid earráidí móra ann	tá earráidí ollmhóra ann	tá an-chuid earráidí ollmhóra ann
12 mharc	12 - 11	10 - 9	8 - 7	6 - 5	4 - 3	2	1 - 0

Céim amháin sa phróiseas a dtéann duine tríd agus cinneadh á dhéanamh aige/aici faoi cad atá ceart agus mícheart i gcás ar leith is ea machnamh ar thorthaí gníomhartha éagsúla.

Tabhair breac-chuntas ar a bhfuil i gceist i gcéim eile den phróiseas a dtéann duine tríd agus cinneadh á dhéanamh aige/aici faoi cad atá ceart agus mícheart i gcás ar leith.

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léiríonn freagra den scoth tuiscint ar an bpróiseas cinnteoireachta morálta trí eolas cruinn a leagan amach ar chéim den phróiseas a dtéann duine tríd agus cinneadh á dhéanamh faoi cad atá ceart agus mícheart i gcás ar leith, seachas a bheith ag smaoineamh ar cad a tharlódh dá bharr sin m.sh.

- D'fhéadfaí taighde a dhéanamh chun bonn eolais a chur faoin bpróiseas cinnteoireachta srl.
- D'fhéadfaí roghanna malartacha a chur san áireamh srl.
- D'fhéadfaí comhairle, treoir a lorg ó dhaoine eile mar thacaíocht don phróiseas cinnteoireachta srl.
- Srl.

Cuir Cód MC✓ san imeall clé nuair a thugtar na Critéir Mharcála faoi deara i bhfreagra an iarrthóra den chéad uair.

Fianaise ar chéim a dtéann duine tríd agus cinneadh á dhéanamh faoi cad atá ceart agus mícheart	Sármhaith	An-mhaith	Maith	Réasúnta	Lag	–	An-Lag
	fianaise mhór	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	is leor an fhianaise	ní leor an fhianaise	beagán fianaise	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint le hábhar	baineann sé le hábhar go huile & go hiomlán	is léir go mbaineann sé le hábhar	is iondúil go mbaineann sé le hábhar	baineann sé le hábhar ó am go chéile	is annamh a bhaineann sé le hábhar	is fíorannamh a bhaineann sé le hábhar	ní bhaineann sé le hábhar in aon chor
Úsáid scil(eanna) – eolas cruinn a leagan amach	sárscileanna in eolas a leagan amach	scileanna an-mhaith in eolas a leagan amach	scileanna maithe in eolas a leagan amach	roinnt scileanna in eolas a leagan amach	beagán scileanna in eolas a leagan amach	fíorbheagán scileanna in eolas a leagan amach	fíorbheagán scileanna/gan aon scileanna in eolas a leagan amach
Cruinneas na bhFíricí	níl aon earráidí móra ann	tá fíorbheagán earráidí ann	níl mórán earráidí móra ann	tá roinnt earráidí móra ann	tá an-chuid earráidí móra ann	tá earráidí ollmhóra ann	tá an-chuid earráidí ollmhóra ann
14 mharc	14 - 13	12 - 11	10 - 8	7	6 - 4	3	2 - 0

**Ní mór don iarrthóir gach ceist a fhreagairt.
Tá spás le haghaidh obair bhreise ag deireadh Roinn C sa leabhrán.**

Ceist 11

10 marc

Léigh an scéal thíos agus freagair an cheist ina dhiaidh.

...

Ó do léamh ar an scéal thuas, mol cúis amháin ar chuir an garraíodóir an crann torthaí.

Critéir Mharcála agus pointí tagartha

Léiríonn freagra den scoth tuiscint ar fhorbairt an chreidimh reiligiúnaigh má mholtar cúis bheacht amháin ar chuir an garraíodóir an crann torthaí, mar a insítear sa scéal a thugtar sa cheist m.sh.

- Chun an gairdín a choimeád mórán mar a bhí nuair a tháinig seisear chun oibre ann srl.
- Ar mhaithe leis an gcéad ghlúin eile srl.
- Srl.

Cuir Cód MC✓ san imeall clé nuair a thugtar na Critéir Mharcála faoi deara i bhfreagra an iarrthóra den chéad uair.

Fianaise ar an gcúis ar cuireadh an crann torthaí	Sármhaith	An-mhaith	Maith	Réasúnta	Lag		An-Lag
	fianaise mhór	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	is leor an fhianaise	ní leor an fhianaise	beagán fianaise	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint le hábhar	baineann sé le hábhar go huile & go hiomlán	is léir go mbaineann sé le hábhar	is iondúil go mbaineann sé le hábhar	baineann sé le hábhar ó am go chéile	is annamh a bhaineann sé le hábhar	is fíorannamh a bhaineann sé le hábhar	ní bhaineann sé le hábhar in aon chor
Úsáid scil(eanna) - cúis bheacht amháin a mholadh	sárscileanna i gcúis a mholadh	scileanna an-mhaith i gcúis a mholadh	scileanna maithe i gcúis a mholadh	roinnt scileanna i gcúis a mholadh	beagán scileanna i gcúis a mholadh	fíorbheagán scileanna i gcúis a mholadh	fíorbheagán scileanna/gan aon scileanna i gcúis a mholadh
Cruinneas na bhFíricí	níl aon earráidí móra ann	tá fíorbheagán earráidí ann	níl mórán earráidí móra ann	tá roinnt earráidí móra ann	tá an-chuid earráidí móra ann	tá earráidí ollmhóra ann	tá an-chuid earráidí ollmhóra ann
10 marc	10 - 9	8 - 7	6	5 - 4	3	2	1 - 0

Bíonn cúram don domhan mar spreagadh i mórán teagasc reiligiúnach –

A Ahimsa

B Gníomh Ceart

C Maoirseacht an Chruthaithe

D Tikkun Olam

E Leasionadaithe an Domhain

Meaitseáil ceann amháin de na teagasca reiligiúnacha thuas leis an reiligiún is mó a luaitear leis ón liosta seo a leanas: An Búdachas, An Chríostaíocht, An Hiondúchas, Ioslam nó An Giúdachas.

Teagasc Reiligiúnach (Scríobh an litir thíos do theagasc reiligiúnach amháin a thugtar thuas)	Reiligiún
--	-----------

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léiríonn freagra den scoth tuiscint ar chúram don domhan trí theagasc reiligiúnach a nascadh go cruinn leis an reiligiún is mó a luaitear leis, as an liosta a thugtar sa cheist m.sh.

- A – Ahimsa & an Hiondúchas.
- B – Gníomh Ceart & an Búdachas.
- C – Maoirseacht an Chruthaithe & an Chríostaíocht.
- D – Tikkun Olam & an Giúdachas.
- E – Leasionadaithe an Domhain & Ioslam.

Nóta: Ceadaigh tagairt an iarrthóra do litir agus /nó d'ainm a thugtar sa cheist.

Cuir Cód MC✓ san imeall clé nuair a thugtar na Critéir Mharcála faoi deara i bhfreagra an iarrthóra den chéad uair.

Fianaise ar teagasc reiligiúnach a nascadh le reiligiún ar leith	Sármhaith	An-mhaith	Maith	Réasúnta	Lag	–	An-Lag
	fianaise mhór	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	is leor an fhianaise	ní leor an fhianaise	beagán fianaise	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint le hábhar	baineann sé le hábhar go huile & go hiomlán	is léir go mbaineann sé le hábhar	is iondúil go mbaineann sé le hábhar	baineann sé le hábhar ó am go chéile	is annamh a bhaineann sé le hábhar	is fíorannamh a bhaineann sé le hábhar	ní bhaineann sé le hábhar in aon chor
Úsáid scil(eanna) – nascadh	sárscileanna i nascadh	scileanna an-mhaith i nascadh	scileanna maithe i nascadh	roinnt scileanna i nascadh	beagán scileanna i nascadh	fíorbheagán scileanna i nascadh	fíorbheagán scileanna /gan aon scileanna i nascadh
Cruinneas na bhFíricí	níl aon earráidí móra ann	tá fíorbheagán earráidí ann	níl mórán earráidí móra ann	tá roinnt earráidí móra ann	tá an-chuid earráidí móra ann	tá earráidí ollmhóra ann	tá an-chuid earráidí ollmhóra ann
10 marc	10 - 9	8 - 7	6	5 - 4	3	2	1 - 0

Déan cur síos ar shampla den chaoi a gcuirtear cúram don domhan chun cinn i dteagasc reiligiúin amháin ón liosta seo:

● An Búdachas ● An Chríostaíocht ● An Hiondúchas ● Ioslam ● An Giúdachas

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léiríonn freagra den scoth tuiscint ar chúram don domhan trí chuntas cruinn a thabhairt ar shampla amháin den chaoi a gcuirtear cúram don domhan chun cinn i dteagasc de chuid reiligiúin amháin as an liosta a thugtar sa cheist m.sh.

- An Búdachas – múineann na Cúig Fhoraithe gur maith an rud é gan dochar a dhéanamh d'aon neach beo srl.
- An Chríostaíocht – Maoirseacht an Chruthaithe, comhchruthaitheoirí in éineacht le Dia, freagracht é a fhágáil i riocht maith do na glúnta atá le teacht, mhúin íosa dá lucht leanúna gur chóir caitheamh go comhbhách cineálta le gach duine srl.
- An Hiondúchas – Múineann Dlí an Karma gur maith an rud é gan éagóir a dhéanamh sa saol; Ahimsa – Gan dochar a dhéanamh do nithe beo srl.
- Ioslam – Leasionadaithe an Domhain – cruthaíodh gach uile ní chun bheith i seirbhís Dé agus chun géilleadh dó srl
- An Giúdachas – tugann sé spreagadh do dhaoine iad féin a iompar ar bhealach dearfach tairbheach srl.

Cuir Cód MC✓ san imeall clé nuair a thugtar na Critéir Mharcála faoi deara i bhfreagra an iarrthóra den chéad uair.

Fianaise ar chúram don domhan i dteagasc de chuid reiligiúin ar leith	Sármhaith	An-mhaith	Maith	Réasúnta	Lag – An-Lag		
	fianaise mhór	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	is leor an fhianaise	ní leor an fhianaise	beagán fianaise	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint le hábhar	baineann sé le hábhar go huile & go hiomlán	is léir go mbaineann sé le hábhar	is iondúil go mbaineann sé le hábhar	baineann sé le hábhar ó am go chéile	is annamh a bhaineann sé le hábhar	is fíorannamh a bhaineann sé le hábhar	ní bhaineann sé le hábhar in aon chor
Úsáid scil(eanna) – cur síos cruinn a dhéanamh	sárscileanna i gcur síos a dhéanamh	scileanna an-mhaith i gcur síos a dhéanamh	scileanna maithe i gcur síos a dhéanamh	roinnt scileanna i gcur síos a dhéanamh	beagán scileanna i gcur síos a dhéanamh	fíorbheagán scileanna i gcur síos a dhéanamh	fíorbheagán scileanna/gan aon scileanna i gcur síos a dhéanamh
Cruinneas na bhFíricí	níl aon earráidí móra ann	tá fíorbheagán earráidí ann	níl mórán earráidí móra ann	tá roinnt earráidí móra ann	tá an-chuid earráidí móra ann	tá earráidí ollmhóra ann	tá an-chuid earráidí ollmhóra ann
15 mharc	15 -14	13 - 11	10 - 8	7	6 - 4	3	2- 0

Léigh an tuairisc thíos agus freagair an cheist ina dhiaidh.

...

Ó do léamh ar an tuairisc thuas, críochnaigh na habairtí seo a leanas agus úsáid na focail ón mbosca thíos. Críochnaíodh abairt amháin mar shampla duit.

Mí Aibreáin 2022	Cruach Phádraig	galar	airgead	2.75 milliún euro
Theastaigh ó Charlie Birdfeasacht a mhúscailt ar an ... ngalar néarón.				
Chinn sé ... a bhailiú				
Dhreap Charlie Bird ...				
Tharla ‘Dreap le Charlie’ i ...				
Laistigh de mhí thiomsaigh an feachtas beagnach ...				

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léiríonn freagra den scoth tuiscint ar fholláine gach uile dhuine a chur chun cinn trí na habairtí ón tuarascáil a chríochnú go cruinn ag baint úsáid as na focail a thugtar sa cheist –

- Chinn sé ... airgead ...a bhailiú.
- Dreap Charlie Bird ... Cruach Phádraig.
- Tharla ‘Dreap le Charlie’ i ... mí Aibreáin 2022.
- Laistigh de mhí thiomsaigh an feachtas beagnach ... 2.75 milliún euro.

Cuir Cód MC✓ x4 san imeall clé nuair a thugtar na Critéir Mharcála faoi deara i bhfreagra an iarrthóra den chéad uair.

Fianaise ar abairtí ón scéal faoi fholláine daoine a chur chun cinn	Sármhaith	An-mhaith	Maith	Réasúnta	Lag	–	An-Lag
	fianaise mhór	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	is leor an fhianaise	ní leor an fhianaise	beagán fianaise	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint le hábhar	baineann sé le hábhar go huile & go hiomlán	is léir go mbaineann sé le hábhar	is iondúil go mbaineann sé le hábhar	baineann sé le hábhar ó am go chéile	is annamh a bhaineann sé le hábhar	is fíorannamh a bhaineann sé le hábhar	ní bhaineann sé le hábhar in aon chor
Úsáid scil(eanna) – abairtí a chríochnú go beacht	sárscileanna in abairtí a chríochnú	scileanna an-mhaith in abairtí a chríochnú	scileanna maithe in abairtí a chríochnú	roinnt scileanna in abairtí a chríochnú	beagán scileanna in abairtí a chríochnú	fíorbheagán scileanna in abairtí a chríochnú	fíorbheagán scileanna/gan aon scileanna in abairtí a chríochnú
Cruinneas na bhFíricí	níl aon earráidí móra ann	tá fíorbheagán earráidí ann	níl mórán earráidí móra ann	tá roinnt earráidí móra ann	tá an-chuid earráidí móra ann	tá earráidí ollmhóra ann	tá an-chuid earráidí ollmhóra ann
2 mharc x 4	2	-	-	1	-	-	0

Déan cur síos ar shampla eile den chaoi a n-oibríonn eagraíocht neamhreiligiúnach chun folláine na ndaoine uile ar domhan a chur chun cinn sa lá atá inniu ann.

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léiríonn freagra den scoth tuiscint ar fholláine na ndaoine uile a chur chun cinn trí chuntas beacht a thabhairt ar shampla den chaoi a n-oibríonn eagraíocht neamhreiligiúnach chun folláine na ndaoine uile ar domhan a chur chun cinn sa lá atá inniu ann srl.

- Médecins Sans Frontières – oibríonn siad chun an tsíocháin a chur chun cinn trí chóir leighis a chur ar fáil d'aon duine atá ina gátar beag beann ar theorainneacha tíortha srl.
- Cuireann an eagraíocht 'Lust for Life' folláine agus teacht aniar chun cinn sna cláir le haghaidh scoileanna a reáchtáilann siad srl.
- Déanann an eagraíocht 'Third Age' folláine agus sásamh na ndaoine aosta sa phobal a chur chun cinn srl.
- Srl.

Nóta: Ceadaiigh freagraí tuairisciúla, ach mura ndéantar tagairt d'eagraíocht neamhreiligiúnach, mar a éilíonn an cheist – ná bronn ach 6 mharc ar a mhéad

Cuir Cód MC✓ san imeall clé nuair a thugtar na Critéir Mharcála faoi deara i bhfreagra an iarrthóra den chéad uair.

Fianaise ar an gcaoi a gcuireann eagraíocht neamhreiligiúnach folláine na ndaoine uile chun cinn	Sármhaith	An-mhaith	Maith	Réasúnta	Lag	–	An-Lag
	fianaise mhór	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	is leor an fhianaise	ní leor an fhianaise	beagán fianaise	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint le hábhar	baineann sé le hábhar go huile & go hiomlán	is léir go mbaineann sé le hábhar	is iondúil go mbaineann sé le hábhar	baineann sé le hábhar ó am go chéile	is annamh a bhaineann sé le hábhar	is fíorannamh a bhaineann sé le hábhar	ní bhaineann sé le hábhar in aon chor
Úsáid scil(eanna) – cur síos cruinn a dhéanamh	sárscileann a i gcur síos	scileanna an-mhaith i gcur síos	scileanna maithe i gcur síos	roinnt scileanna i gcur síos	beagán scileanna i gcur síos	fíorbheagán scileanna i gcur síos	fíorbheagán scileanna/gan aon scileanna i gcur síos
Cruinneas na bhFíricí	níl aon earráidí móra ann	tá fíorbheagán n earráidí ann	níl mórán earráidí móra ann	tá roinnt earráidí móra ann	tá an-chuid earráidí móra ann	tá earráidí ollmhóra ann	tá an-chuid earráidí ollmhóra ann
15 mharc	15 -14	13 - 11	10 - 8	7	6 - 4	3	2- 0

Áit is ea Cruach Phádraig a mbaineann tábhacht reiligiúnach leis do phobal creidimh in Éirinn.

Ainmnigh áit áirithe eile in Éirinn a mbaineann tábhacht reiligiúnach leis do phobal creidimh atá luaite le ceann amháin de na reiligiúin thíos:

● An Búdachas ● An Chríostaíocht ● An Hiondúchas ● Ioslam ● An Giúdachas

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léiríonn freagra den scoth eolas faoi spásanna beannaithe trí áit ar leith nó trí fhoirgneamh ar leith in Éirinn a ainmniú, seachas Cruach Phádraig, spás lena mbaineann tábhacht reiligiúnach do phobal creidimh ar leith a luaitear le ceann de na reiligiúin atá liostaithe sa cheist m.sh.

- An Búdachas – Ionad Búdaíoch Bhaile Átha Cliath srl.
- An Chríostaíocht – Cnoc Mhuire, Contae Mhaigh Eo srl.
- An Hiondúchas – an tIonad Cultúir Véideach srl.
- Ioslam – Mosc Chluain Sceach srl.
- An Giúdachas – Sionagóg an Chuarbhóthair Theas srl.

Nóta: Caithfear cloí le spiorad na ceiste, agus mar sin má dhéantar tagairt d'áit ghinearálta nó d'fhoirgneamh ginearálta in Éirinn, seachas tagairt d'áit nó d'fhoirgneamh ar leith a mbaineann tábhacht reiligiúnach leis, mar a éilíonn an cheist – ná bronn ach 5 mharc ar a mhéad.

Cuir Cód MC✓ san imeall clé nuair a thugtar na Critéir Mharcála faoi deara i bhfreagra an iarrthóra den chéad uair.

Fianaise ar áit a mbaineann tábhacht reiligiúnach leis a ainmniú	Sármhaith	An-mhaith	Maith	Réasúnta	Lag	–	An-Lag
	fianaise mhór	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	is leor an fhianaise	ní leor an fhianaise	beagán fianaise	fiorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint le hábhar	baineann sé le hábhar go huile & go hiomlán	is léir go mbaineann sé le hábhar	is iondúil go mbaineann sé le hábhar	baineann sé le hábhar ó am go chéile	is annamh a bhaineann sé le hábhar	is fíorannamh a bhaineann sé le hábhar	ní bhaineann sé le hábhar in aon chor
Úsáid scil(eanna) – ainmniú/aithint	sárscileanna	scileanna an-mhaith	scileanna maithe	roinnt scileanna	beagán scileanna	fiorbheagán scileanna	fiorbheagán scileanna/gan aon scileanna
Cruinneas na bhFíricí	níl aon earráidí móra ann	tá fiorbheagán earráidí ann	níl mórán earráidí móra ann	tá roinnt earráidí móra ann	tá an-chuid earráidí móra ann	tá earráidí ollmhóra ann	tá an-chuid earráidí ollmhóra ann
10 marc	10 - 9	8 - 7	6	5 - 4	3	2	1 - 0

Mínigh an fáth a mbaineann tábhacht reiligiúnach le háit áirithe in Éirinn do phobal creidimh.

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léiríonn freagra den scoth eolas faoi spásanna beannaithe trí cuntas cruinn a thabhairt ar chúis amháin nó níos mó a mbaineann tábhacht reiligiúnach le háit nó le foirgneamh ar leith in Éirinn do phobal creidimh ar leith m.sh.

- Áit in Éirinn a bhfuil baint aige le duine atá tábhachtach do phobal creidimh áirithe – Tobar Bhríde, Lios Ceannúir, Contae an Chláir srl.
- Foirgneamh a bhfuil baint aige le heachtraí suntasacha sa scéal do phobal creidimh áirithe – Teampall Chríost, Baile Átha Cliath srl.
- Srl.

Nóta: Ná gearr pionóis iarmhartacha.

Cuir Cód MC✓ san imeall clé nuair a thugtar na Critéir Mharcála faoi deara i bhfreagra an iarrthóra den chéad uair.

Fianaise ar an gcúis a mbaineann tábhacht reiligiúnach le háit nó le foirgneamh	Sármhaith	An-mhaith	Maith	Réasúnta	Lag – An-Lag		
	fianaise mhór	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	is leor an fhianaise	ní leor an fhianaise	beagán fianaise	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint le hábhar	baineann sé le hábhar go huile & go hiomlán	is léir go mbaineann sé le hábhar	is iondúil go mbaineann sé le hábhar	baineann sé le hábhar ó am go chéile	is annamh a bhaineann sé le hábhar	is fíorannamh a bhaineann sé le hábhar	ní bhaineann sé le hábhar in aon chor
Úsáid scil(eanna) – cur síos cruinn ar an gcúis/ ar na cúiseanna	sárscileanna i gcur síos ar an gcúis	scileanna an-mhaith i gcur síos ar an gcúis	scileanna maithe i gcur síos ar an gcúis	roinnt scileanna i gcur síos ar an gcúis	beagán scileanna i gcur síos ar an gcúis	fíorbheagán scileanna i gcur síos ar an gcúis	fíorbheagán scileanna/ gan aon scileanna i gcur síos ar an gcúis
Cruinneas na bhFíricí	níl aon earráidí móra ann	tá fíorbheagán earráidí ann	níl mórán earráidí móra ann	tá roinnt earráidí móra ann	tá an-chuid earráidí móra ann	tá earráidí ollmhóra ann	tá an-chuid earráidí ollmhóra ann
14 mharc	14 - 13	12 - 11	10 - 8	7	6 - 4	3	2 - 0

Léigh an cuntas thíos agus freagair an cheist ina dhiaidh. ...

Ó do léamh ar an gcuntas thuas críochnaigh na habairtí seo a leanas agus na focail ón mbosca thíos á n-úsáid agat. Críochnaíodh abairt amháin mar shampla duit.

Allah	Covid	Páirc an Chrócaigh	Eispéiris	Id al-Adha	mí Iúil 2020
-------	-------	--------------------	-----------	------------	--------------

Beidh cuimhne go deo agam ar an Aoine sin i ... mí Iúil 2020.
De bharr an ghá a bhí le scaradh sóisialta le linn ...
Bhailigh an pobal Ioslamach le chéile i ... i mBaile Átha Cliath
Nuair a bhailíomar ar pháirc na himeartha do ...
Smaoinigh mé ar na ... mhaithe go léir
Ghlac mé buíochas le ...

Léiríonn freagra den scoth tuiscint ar léiriú creidimh trí dheasghnátha reiligiúnacha, trí na habairtí ón tuarascáil a chríochnú go cruinn ag baint úsáid as na focail a thugtar sa cheist –

- De bharr an ghá a bhí le scaradh sóisialta le linn ... Covid.
- Bhailigh an pobal Ioslamach le chéile i ... bPáirc an Chrócaigh ... i mBaile Átha Cliath.
- Nuair a bhailíomar ar pháirc na himeartha do ... Id al-Adha.
- Smaoinigh mé ar na ... hEispéiris ... mhaithe go léir.
- Ghlac mé buíochas le ... Allah.

Cuir Cód MC✓ x5 san imeall clé nuair a thugtar na Critéir Mharcála faoi deara i bhfreagra an iarrthóra den chéad uair.

Fianaise ar abairtí ón scéal faoi dheasghnátha reiligiúnacha	Sármhaith	An-mhaith	Maith	Réasúnta	Lag	–	An-Lag
	fianaise mhór	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	is leor an fhianaise	ní leor an fhianaise	beagán fianaise	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint le hábhar	baineann sé le hábhar go huile & go hiomlán	is léir go mbaineann sé le hábhar	is iondúil go mbaineann sé le hábhar	baineann sé le hábhar ó am go chéile	is annamh a bhaineann sé le hábhar	is fíorannamh a bhaineann sé le hábhar	ní bhaineann sé le hábhar in aon chor
Úsáid scil(eanna) – na habairtí a chríochnú go beacht	sárscileanna in abairtí a chríochnú go beacht	scileanna an-mhaith in abairtí a chríochnú	scileanna maithe in abairtí a chríochnú	roinnt scileanna in abairtí a chríochnú	beagán scileanna in abairtí a chríochnú	fíorbheagán scileanna in abairtí a chríochnú	fíorbheagán scileanna/gan aon scileanna in abairtí a chríochnú
Cruinneas na bhFíricí	níl aon earráidí móra ann	tá fíorbheagán earráidí ann	níl mórán earráidí móra ann	tá roinnt earráidí móra ann	tá an-chuid earráidí móra ann	tá earráidí ollmhóra ann	tá an-chuid earráidí ollmhóra ann
2 mharc x 5	2	-	-	1	-	-	0

Déanann baill den phobal Ioslamach comóradh ar fhéile Id al-Adha gach bliain. Ainmnigh féile reiligiúnach eile a ndéanann baill de na reiligiúin seo a leanas í a chomóradh gach bliain: An Búdachas, An Chríostaíocht, An Hiondúchas, Ioslam nó An Giúdachas.

Critéir Mharcála agus pointí tagartha:

Léiríonn freagra den scoth tuiscint ar léiriú creidimh trí dheasghnátha, trí aon fhéile reiligiúnach seachas Id al-Adha a ainmniú, féile a luaitear le reiligiún ar leith ón liosta sa cheist agus a ndéanann pobal creidimh an reiligiún sin ceiliúradh uirthi m.sh.

- An Búdachas – Vesak srl.
- An Chríostaíocht – an Cháisc srl.
- An Hiondúchas – Díbheálaí srl.
- Ioslam – Eid al-Fitr srl.
- An Giúdachas – Yom Kippur srl.

Nóta: Ceadaiigh tagairt d'am den bhliain a bhfuil tábhacht reiligiúnach ag baint leis, agus a luaitear le féile reiligiúnach ar leith m.sh. Ramadan, an Carghas srl.

Cuir Cód MC✓ san imeall clé nuair a thugtar na Critéir Mharcála faoi deara i bhfreagra an iarrthóra den chéad uair.

Fianaise ar an fhéile reiligiúnach a ainmniú	Sármhaith	An-mhaith	Maith	Réasúnta	Lag	–	An-Lag
	fianaise mhór	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	is leor an fhianaise	ní leor an fhianaise	beagán fianaise	fíorbheagán fianaise/ gan aon fhianaise
Baint le hábhar	baineann sé le hábhar go huile & go hiomlán	is léir go mbaineann sé le hábhar	is iondúil go mbaineann sé le hábhar	baineann sé le hábhar ó am go chéile	is annamh a bhaineann sé le hábhar	Is fíorannamh a bhaineann sé le hábhar	ní bhaineann sé le hábhar in aon chor
Úsáid scil(eanna) – ainmniú/ aithint	sársceileanna	scileanna an-mhaith	scileanna maithe	roinnt scileanna	beagán scileanna	fíorbheagán scileanna	fíorbheagán scileanna/ gan aon scileanna
Cruinneas na bhFíricí	níl aon earráidí móra ann	tá fíorbheagán earráidí ann	níl mórán earráidí móra ann	tá roinnt earráidí móra ann	tá an-chuid earráidí móra ann	tá earráidí ollmhóra ann	tá an-chuid earráidí ollmhóra ann
10 mharc	10 - 9	8 - 7	6	5 - 4	3	2	1 - 0

Mínigh dhá chúis a ndéanann baill de reiligiún comóradh ar an bhféile reiligiúnach a d'ainmnigh tú i gcuid (b) thuas.

Critéir mharcála agus pointí tagartha:

Léiríonn freagra den scoth tuiscint ar léiriú creidimh trí dheasghnátha reiligiúnacha, trí chuntas a thabhairt ar dhá chúis bheachta a ndéanann baill de reiligiún áirithe comóradh gach bliain ar an bhféile atá ainmnithe i cuid (b) den cheist.

Pointí a bhféadfaí glacadh leo:

- An Búdachas – Tá Vesak naofa mar déanann Búdaithe an lá a rugadh an Búda a chomóradh agus cuimhníonn siad ar a léargas agus ar a bhás srl.
- An Chríostaíocht – Déanann Críostaithe bás agus aiséirí Íosa Críost a chomóradh gach bliain ag an gCáisc srl.
- An Hiondúchas – Díbheálaí – ag féile na soilse, déantar ceiliúradh ar an solas ag fáil an bhua ar an dorchadas, an mhaith ag fáil an bhua ar an olc agus ar chumas an duine chun dúshláin a shárú srl.
- Ioslam – ag Ramadan, déantar ceiliúradh ar ghéilleadh na gcreidmheach do thoil Allah srl.
- An Giúdachas – ar Lá an Leorghnímh nó Yom Kippur, iarrann creidimhigh maithiúnas ar Dhia srl.

Nóta: Ceadaigh freagraí tuairisciúla agus ná gearr pionóis iarmhartacha.

Cuir Cód MC✓ x2 san imeall clé nuair a thugtar na Critéir Mharcála faoi deara i bhfreagra an iarrthóra den chéad uair.

Fianaise ar na cúiseanna a ndéantar féile reiligiúnach a cheiliúradh gach bliain	Sármhaith	An-mhaith	Maith	Réasúnta	Lag – An-Lag		
	fianaise mhór	fianaise an-mhaith	fianaise mhaith	is leor an fhianaise	ní leor an fhianaise	beagán fianaise	fíorbheagán fianaise/gan aon fhianaise
Baint le hábhar	baineann sé le hábhar go huile & go hiomlán	is léir go mbaineann sé le hábhar	is iondúil go mbaineann sé le hábhar	baineann sé le hábhar ó am go chéile	is annamh a bhaineann sé le hábhar	is fíorannamh a bhaineann sé le hábhar	ní bhaineann sé le hábhar in aon chor
Úsáid scil(eanna) – cur síos cruinn ar na cúiseanna	sárscileanna i gcur síos ar na cúiseanna	scileanna an-mhaith i gcur síos ar na cúiseanna	scileanna maithe i gcur síos ar na cúiseanna	roinnt scileanna i gcur síos ar na cúiseanna	beagán scileanna i gcur síos ar na cúiseanna	fíorbheagán scileanna i gcur síos ar na cúiseanna	fíorbheagán scileanna/gan aon scileanna i gcur síos ar na cúiseanna
Cruinneas na bhFíricí	níl aon earráidí móra ann	tá fíorbheagán earráidí ann	níl mórán earráidí móra ann	tá roinnt earráidí móra ann	tá an-chuid earráidí móra ann	tá earráidí ollmhóra ann	tá an-chuid earráidí ollmhóra ann
9 marc x 2	9 - 8	7 - 6	5	4	3	2	1 - 0

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

Marcanna Breise as ucht freagairt trí Ghaeilge

Léiríonn an tábla thíos an méid marcanna breise ba chóir a bhronnadh ar iarrthóirí a ghnóthaíonn níos mó ná 75% d'iomlán na marcanna.

N.B. Ba chóir marcanna de réir an ghnáthrata a bhronnadh ar iarrthóirí nach ngnóthaíonn níos mó ná 75% d'iomlán na marcanna don scrúdú. Ba chóir freisin an marc bónais sin a **shlánú síos**.

Tábla 360 @ 10%

Bain úsáid as an tábla seo i gcás na n-ábhar a bhfuil 360 marc san iomlán ag gabháil leo agus inarb é 10% gnáthrata an bhónais.

Bain úsáid as an ngnáthrata i gcás 270 marc agus faoina bhun sin. Os cionn an mhairc sin, féach an tábla thíos.

Bunmharc	Marc Bónais
271 - 273	26
274 - 276	25
277 - 280	24
281 - 283	23
284 - 286	22
287 - 290	21
291 - 293	20
294 - 296	19
297 - 300	18
301 - 303	17
304 - 306	16
307 - 310	15
311 - 313	14
314 - 316	13

Bunmharc	Marc Bónais
317 - 320	12
321 - 323	11
324 - 326	10
327 - 330	9
331 - 333	8
334 - 336	7
337 - 340	6
341 - 343	5
344 - 346	4
347 - 350	3
351 - 353	2
354 - 356	1
357 - 360	0